

מילין יקירין ויהודים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצירא שליט"א

מילה רא חזרתא

חזרתא דאורייתא
יסוד חדש ונפלא על הפרשה

ההשתדלות הינה האמצעי שבו משפיע ה' על האדם ברכה

יבטח בה' והיה ה' מבטחו, כפי מה שבוטח האדם בה' כן יהיה ה' מבטחו ויעמוד לישועתו. אמנם צריך גם האדם להשתדל במעשים גשמיים לקבל הברכה, כי בעולם הטבע צריך להתנהג מעט בחוקי הטבע כדי להכין כלי לקבל השפע, כי הכל מאיתו יתברך אלא שאין הקב"ה משנה לחינם סדר הטבע שבעולם, וזהו רצונו שיתנהג העולם בדרך הטבע ובזה זוכה האדם לברכת שמים, כמו שכתוב (דברים טו יח) 'וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה', הרי שברכת ה' תחול על מעשי יד האדם אשר הם ההכנה והכלי לשרות בהם הברכה. ובזה יתבאר הכתוב (תהלים צ יז) 'ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו', שבמעשי ידינו מכינים אנו את הכלי לקבל את נועם ה' וברכתו, אך ישים בטחונו בה' שיהיה העסק הזה סיבה ראויה לקבלת ברכת ה'. ואם הרויח והצליל בעסקיו יאמר 'הרווחתי בעזרת ה' יתברך', כמו שכתוב (שם ח יח) 'וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל'.

יהא רגיל לומר 'אם ירצה ה' שזו
העצה לסייעתא דשמיא בגשמיות
ורוחניות

וזהו פירוש הפסוק (משלי יט, כא) 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום', כי האדם מרבה לחשוב מחשבות ולהגות תוכניות, אבל אין קיום והצלחה למחשבותיו אם אינו מערב בהם שם שמים, להיות שם שמים שגור על פיו להשליך על ה' יהבו שיסייע בידו להוציא מחשבתו אל הפועל, וכמו שמסיים הפסוק 'ועצת ה' היא תקום', על ידי 'היא' שיאמר תמיד בפה מלא א'ם 'ירצה ה'שם, אזי עצתו תקום ותצליל בסייעתא דשמיא.

כן הוא הדבר גם בשלימות רוחנית שהאדם מבקש להעפיל אליה ופעמים נראה לו שמעכבים בידו לעלות ולהתעלות, אך גם כאן יחזק בלבבו האמונה התמימה שהקב"ה נמצא ודואג לכל מחסורו, וכאשר יעשה הוא המוטל עליו בהשתדלות להשגת רוחניות יזכה לברכת ה' בכל אשר יעשה ויצליח להתעלות מעלה מעלה.

שכל מאורעותיו ומעשיו תלויים בהנהגת ה' עמו, ואשר על כן כל פעולה שרוצה לעשות בין דבר קטן ובין דבר גדול, יאמר קודם 'אעשה זה אם ירצה השם', וסימנך בפסוק (משלי יט כא) 'ועצת ה' היא תקום', 'היא' ראשי תיבות א'ם 'ירצה ה'שם, ועל ידי כן 'תקום' עצתו. כן אם ירצה לעשות איזשהו משא ומתן, כגון לקנות או למכור סחורה, יאמר בפה מלא 'אני בוטח בה' ומקווה בזו הסיבה ישלח לי השם יתברך מזונותי וצרכי'.

כי מידת הביטחון היא כלי מוכן לקבל ברכת שמים, וכפי מה שהאדם בוטח בה' ומייחל אליו כן הוא זוכה להתברך בכל צרכיו, כמו שכתוב (תהלים לג כב) 'הי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך', כפי מה שייחלנו לך כן נזכה להיות 'חסדך' עלינו, וכן נאמר (ירמיה יז ז) 'ברוך הגבר אשר

וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה (טו, יח). יסוד הביטחון להאמין בלב שלם כי כל מה שיש לי וכן מה שאין, הכל מוכתב מלמעלה והכל לטובתי, ואף אם נראה כי חסר הוא משהו יש לו להאמין בפשיטות כי ה' יתברך 'עשה כל צרכי' ואינו חסר דבר. ובזה השתבח הבעל שם טוב הקדוש ואמר קודם הסתלקותו, מניח אני כל חכמתי ותבונתי כדי להאמין בה' באמונה פשוטה ותמימה. ואפילו שכתוב (משלי יד טו) 'פתי יאמין לכל דבר', מכל מקום איני חושש להיות פתי, שכן כתוב (תהלים קטז ו) 'שומר פתאים ה''. ומן השמים בודאי ישמרו על הבוטח על ה' ומשליך כל יהבו עליו, שלא ייכשל מחמת אמונתו.

ביטחון מביא ברכה על האדם
בכלל דביקות האמונה בה' יש לדעת בבירור

מילתא דפליאה

העצה לחזק הקשר לה' ע"י הקריאות התכופות 'אבי אבי'
שחרית, מנחה וערבית

בנים אתם לה' אלקיכם וגו' (יד, א).

כאשר אדם מצב שנמצא בו הן ברוחניות והן בגשמיות, צועק ומתפלל לה' - זוכה להידבק בו.

משל למה הדבר דומה - דרש רבי אלימלך מליז'ענסק ע"ה, לאב ובנו שנסעו למרחקים, בדרכם עברו ביער עבות שגדלים שם פירות מתוקים ויפים, ביקש הבן מאביו שיעצור את העגלה עד שיאסוף מהפירות, כך שהו שעה ארוכה אך הבן לא חזר, מחמת כי לא יכל לנתק עצמו מחמדת עיניו ותאוות לבו, חשש האב פן תאבד דרכו בחזרה, אזי אמר לבנו חמודו איעצך עצה טובה, צעק מידי פעם בפעם אבי אבי ואני אענה אותך בני בני בקול, כך נחזיק מעמד ונחזק הקשר בינינו שלא יינתק, וקול שאתה שומע ואני שומע זה יחזיק הקשר בינינו, ובזמן שאתה לא תשמע אז תבין שאתה מסובך ביער חלילה וחס.

הנמשל מובן מאליו, אנו נקראים בנים למקום שנאמר 'בנים אתם לה' אלקיכם', ברם אם ח"ו מסתבכים בתאוות העולם הזה ותענוגיו נשכח ח"ו כי יש לנו אב בשמים, על כן העצה היא לחזק הקשר בינינו ע"י הקריאות התכופות 'אבי אבי' שחרית מנחה וערבית.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

בכל יום יש לו לאדם להתלהב בעבודת ה' כמו בפעם הראשונה

היא על ידי שיזכור ויתבונן בכל עת בנפלאות הבריאה, ולא יניח לרגילות להסיר ממנו את ההתעוררות, כי גם בדברים שהבחין בהם בצעירותו ישוב ויתבונן בכל פעם מחדש, ומתוך כך יבוא לתוספת התעוררות והתחדשות בעבודת הבורא.

שמירת ההתחדשות לעבודת ה'

אך צריך לדעת כי אף שלכל אדם יש כוח זה של התעוררות והתלהבות, צריך לשמור את כוחותיו שיהיו מיוחדים רק להתלהבות בעבודת ה', ולא להתחדשות בדברי רשות וצרכי העולם הזה. וכך נאמר בפסוק (תהלים קיב א) 'אשרי איש ירא את ה' במצוותיו חפץ מאוד', ויש לרמוז בו, 'איש' מורה שהוא בגבורת כוחו וחוזק התלהבותו (ע"ז יט.), ואשריו אם מניח כל רצונו להיות 'חפץ מאוד' במצוות ה', שתהיה העבודה נעשית בבחינת 'איש' בכוח ובחיות גדולה וישמרנה שלא תלך לדברי הבל.

אהרן הכהן נשאר תמיד בהתלהבותו הראשונה

ובזה מצאנו לבאר הכתוב בפרשת בהעלותך "ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר ציוה ה' את משה" (במדבר ח, ג). פירש רש"י: 'ויעש כן אהרן' להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. וכי מי יעלה על ליבו לחשוך באהרן קדוש ה' שחלילה שינה ממה שנצטווה. אך בדברי השפת אמת מצאנו נוחם לנפשנו שביאר ענין 'שלא שינה' ביסוד האמור, שהיה דומה בעיניו תמיד כמי שעתה הצטווה ולא שינה מההתעוררות שהיתה לו בתחילה.

ואלו דבריו (תרל"ה ד"ה ויעש): 'ויעש כן אהרן' שלא שינה. יש לפרש כי עשה מעשה המצוה כל ימי חייו בכוונה ורצון אחד. כי דרך כל אדם, שבהתחלה מתעורר לטוב, אחר כך נשכח ממנו, וצריך לחפש התעוררות באופן אחר תמיד. והאמת כי ההתפעלות הראשון הוא המובהר, לזאת נאמר על אהרן 'שלא שינה' וממילא בא לו תמיד השגות חדשות כמו שדרשו (ברכות מ.) 'אם שמוע' (שמות טו כו) בישן 'תשמע' (שם) בחדש.

לעבודתו יתברך, והכניס בטבע הבריאה כח ההתחדשות שממנה יוכל לקחת כל אחד מישראל התחדשות והתלהבות לעבודת ה', שכן טבע האדם שאינו מתעורר אלא מדבר המתחדש לנגד עיניו. לפיכך מעשה הבריאה אף כי נראה כדבר ישן ומתמיד שאין בו התחדשות, אך באמת כל מעשה בראשית מתחדש בכל יום, והגם שבחיצוניות אין שינוי בעולם אבל פנימיות הבריאה מתחדשת בכל רגע, ואין שום קיום לבריאה כולה בלי שפע וחיות מאת ה' בכל רגע מחדש. ועל זה אנו אומרים ומשבחים בברכת יוצר 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', וממשיכים 'כאמור (תהלים קלו ז) לעושה אורים גדולים', 'לעושה' לשון הווה, כי בכל רגע יש עשייה מחודשת ומתמדת.

בריאת האדם מתחדשת בכל יום

כן האדם בעצמו נעשה בכל יום בריה חדשה, כמו שאומרים 'המחזיר נשמות לפגרים מתים', שכתב בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' קצא) בטעם נטילת ידים שחרית, כי האדם מתחדש בכל בוקר ככתוב (איכה ג כג) 'חדשים לבקרים רבה אמונתך'. וזהו הרמז בלשון הכתוב (תהלים ב ז) 'ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך', שלעולם חשוב כאילו בו ביום נולד. וכמו שהאדם מתחדש בכל יום מחדש, כן ניתן בו הכוח להתחדש בעבודת ה' ולחדש חידושי תורה בכל זמן ובכל יום לפי התחדשות אותו הזמן שכן ההתחדשות של הבריאה בכל יום היא ע"י התחדשות התורה, 'בטובו' זו התורה שנקראת (משלי ד ב) 'לקח טוב', והקב"ה 'מחדש בטובו' - זו התורה, את הבריאה בכל יום מחדש, כי גם נתינת התורה מתחדשת בכל יום מחדש כפי שביאר הט"ז (או"ח סי' מז סק"ה) שמטעם זה מברכים 'ברוך אתה ה' נותן התורה', ולא אומרים נתן התורה, כי הקב"ה נותן את התורה בהווה, עכשיו, בכל יום ויום, הקב"ה מחדש את הנתינה שלו, כדי שאדם יבין את התורה הקדושה.

התחדשות על ידי ההתבוננות בנפלאות הבורא

העצה להגיע תמיד לידי התעוררות,

וְשִׁמְרָתָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם (יא, לב).

הנה כל דבר בתחילת עניינו יש בו טעם והתעוררות וכשחולף זמן מתיישן הדבר אצלו ויורד הטעם שהיה לו בתחילה, ועל כך כתב הרוקח (הקדמה) שאין דבר חזק כמו החסידות בתחילתה, כי האדם מתעורר ביותר בראשית עבודתו בחיות והתלהבות.

אמנם נצרך האדם להתעורר תמיד בהתחדשות כאילו הוא דבר חדש, כדאיתא בספרי (ראה פ' נח): 'אשר אנכי נותן לפניכם היום' (דברים יא לב), יהיו חביבים עליך היום כאילו היום קיבלתם אותם מהר סיני, יהו רגילים בפיכם כאילו היום שמעתם אותם. לפיכך פתח רש"י בתחילת התורה בשאלה 'מה טעם פתח בבראשית', ונקט לשון 'טעם', להורות על הטעם הטוב שיש בתחילת ההתחדשות, ולעורר לב האדם להתחדש תמיד שלא יתיישן הטעם הטוב של ההתחלה.

לשמור תמיד את הטעם הטוב שבהתחדשות

כאשר מתחדש אצלו הדבר בכל יום נעשית עבודתו בחיות והתלהבות, כמו שכתב השל"ה הקדוש (אחרי דרך חיים) על הפסוק (ויקרא יח ה) 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה', רמז שיעשה האדם כל מעשיו ועבודתו בזריזות נפלאה, וזהו 'וחי בהם' כלומר בחיות ורעננות. ובכל זמן יוסיף בעצמו עוז ותעצומות לבלתי לעמוד על מקומו משכבר הימים, אלא יתגבר להיות תמיד מוסיף והולך לחדש דרכים בעבודת ה', וזהו הרמז בפסוק (דברים טז כא) 'ולא תקים לך מצבה', שלא תהיה עבודתו בדרך קביעות כדבר הניצב על מקומו, כי לכל שעה יש עבודה מיוחדת לאותה העת, ויתחדש תמיד בעבודת ה' כדי לתקן בכל זמן התיקון הראוי באותו הזמן.

פנימיות הבריאה מתחדשת בכל עת ויש לו לקחת ממנה התחדשות לעבודתו יתברך

הקב"ה ברא את העולם עם כל הנצרך

הנותן כל מחשבותיו בממונו אינו יכול להרגיש בקדושה

ראייה שרואה ומביט בעולם, ישכיל שיהיה למטרה אחת ויחידה והיא 'כי טוב ה', כלומר, להכיר ולהבין מזה רוממות ה' וטובו על בריותיו.

אשריך בעולם הזה כדי שיבוא על ידו הטוב לעולם הבא

עוד פירש בדרך זו (שם ד"ה אשריך) הנאמר (תהלים קכח ב) 'אשריך וטוב לך', ואמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"א) 'אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא', וביאר, כי מה שטוב לצדיק בעיני העולם הזה, הוא הכל כדי שיבוא על ידו לעולם הבא, כי הדברים הצריכים לעולם הבא המה התורה והמצות, והם אינם יכולים להעשות ולהפעל אם לא שיש לו כל צורכי עולם הזה בריוח, למשל, הכנסת אורחים, סוכה ואתרוג, ציצית, מזוזה, אשה ובנים וכדומה להם, ובשביל זה צריך שיהיה לצדיק מעות בריוח. וזהו 'אשריך' פירוש מה שיש לך טוב בעולם הזה אינו עיקר הכוונה, כי אם 'וטוב לך' לעולם הבא.

ובאופן זה יכול האדם להשתמש בכל ענייני עולם הזה רק לרצון ה', כי כאשר כל מטרתו ומגמת פניו הוא לאהבת עולם הבא, כבר לא ירגיש בזה את טעם העולם הזה, כפי שכתב **בחובות הלבבות** (שער חשבוה"נ פ"ג): 'וכבר אמר אחד מן החכמים, כאשר לא יתחברו בכלי אחד המים והאש, כן לא תתחבר בלב המאמין אהבת העולם הזה ואהבת העולם הבא'. ממילא כשכל מבטו וטעימותיו בעולם מכוונים רק כדי לדעת מהם 'כי טוב ה', וכל אשר יש לו בעולם הזה הוא בעבור ענייני עולם הבא, כבר לא יוכל לטעום בהם טעמי עולם הזה ותאוותיו.

כי הרי אין בעולם דבר שהוא אמצע, שאינו מצוה או עבירה, כפי שביאר הרה"ק רבי חיים מקוסוב זי"ע בתורת חיים (כי תצא ד"ה כי) על דברי חז"ל באבות (פ"ו מ"ג) שלמד דוד מאחיתופל שני דברים, ושלא לקרוא 'רבי אלופי ומודעי', וקשה, וכי בשני דברים קורא עליו תארים מופלגים אלו. אלא הכוונה שלימדו שבעולם הזה ישנם רק שני דברים - או מצוה או עבירה, ואף בדברי הרשות אם משתמש בהם לשם שמים הרי נעשים מצוה, ואם חלילה הולך בשרירות לבו, עבירה בידו. ולכן קראו בתארים מופלגים כאלו, כי זה עיקר ויסוד כל התורה.

אחרים, חושך, בחינת מיתה, כמו שכתוב (איכה ג ו) 'במחשכים הושיבני וכו'. ועליהם נאמר (יחזקאל ז יט) 'וזהבם לנדה', היינו בחינת עבודת אלילים, כמו שאמרו חז"ל (שבת פב.) מנין לעבודת אלילים שמתמא כנדה שנאמר (ישעיה ל כב) 'תזרם כמו דוה'. אבל אלו בני אדם שמשאם ומתנם באמונה, הם דביקים באור הפנים דקדושה.

ועולים הדברים עם מה שידוע משמו של הרבי מרוז'ין ע"ה, שע"י התגברות הקדושה בתאוות אלו זוכה להיות לפני ה', וכמאמר הכתוב 'צפונה לפני ה' - שע"י 'צפונה' הרומז לקדושת הממון, זוכה להגיע ולהיות 'לפני ה'.

המתקדש באלו זוכה שקורעים לו

גזר דינו ומוחלין לו ואף נפתחים

בפניו שערי גן עדן

עוד ידע נאמנה, כי מלבד ההתקרבות העצומה שזוכה כאשר מקדש עצמו, עוד זוכה לשכרו משלם ע"י זה, כפי שפירשו צדיקים, כך איתא בתורת חיים **להרה"ק רבי חיים מקוסוב ע"ה**, וכן מובא גם משמו של הרה"ק **רבי יהושע מבעלזא והאדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין ע"ה**, לפרש את הגמרא (שבת קיט:) 'כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו', 'העונה' מלשון 'עינוי', כלומר, המענה עצמו בשלושה דברים אלו הרמוזים בראשי תיבות 'אמ"ן' - אכילה מ'מון נ'שים, ומתקדש בהם, זוכה למה שאמרו בגמרא שם: קורעים לו גזר דינו, ואפילו אם יש בו שמץ עבודה זרה מוחלין לו, ופותחין לו שערי גן עדן.

כל טעימה וראיה שיש לאדם

בעולם הזה היא כדי לראות

ולהרגיש 'כי טוב ה'

בבואנו לעסוק בענייני עולם הזה עולה בלבנו תהיה רבתית, הכיצד נלך במשעול צר שכזה כרצון ה'. על כך השיאנו **רבינו הקדוש בעל הנועם אלימלך** (ליקוטי שושנה ד"ה טעמו) עצה טובה, והיא הנאמר בתהלים (לד ט) 'טעמו וראו כי טוב ה', ופירש, כי בכל טעימה שטועם באכילתו ובשאר ענייני העולם, וכן בכל

וכי ירבה ממך הדרך וגו' (יד, כד). עניינה של קדושת הממון הלא היא כתובה עלי ספר הקדוש **נועם אלימלך** (ראה ד"ה וכי ירבה) וזה לשונו: 'וכי ירבה ממך הדרך' (דברים יד כד). רצה לומר אבל אם יהיה דרכי השם רב וגדול בעיניך באומרך, 'כי לא תוכל שאתו' - שבלתי אפשרי לעמוס עליך המשא הזאת, 'כי ירחק ממך המקום אשר יבחר לשכון שמו שם', רצה לומר שיהיה רחוק בעיניך שתוכל לפעול כנ"ל שישכון השם יתברך ברוך הוא בעולמו במלכותו, תדע הסיבה שהביאך לחשוב זאת הוא, מחמת 'כי יברך ד' בממונך ובכל טובך, ונתת בכסף', רצה לומר ולא נתת כל מחשבותיך רק בממונך.

ואמר הכתוב זאת העצה 'וצרת הכסף', דאיתא בגמרא (ב"מ מז:) אין מחליין מעשר שני על אסימון אלא על כסף שיש בו צורה. וזהו 'וצרת הכסף', שתעשה צורה קדושה על הכסף בידך, אשר ברשותך. 'והלכת אל המקום' כו', רצה לומר ותלך עם ממונך בדרכי השם אשר יבחר ד' בו, ונתת הכסף בכל אשר תאווה נפשך, פירוש שתעשה עם ממונך דברים שהנפש מתאוה ולא הגוף העכור החומד ומתאוה לתענוגי והבלי עולם וכו', עד כאן לשון קדשו.

וכדרך שראינו בקדושת האכילה והעיניים שזוכה לבוא על ידם לדרגת צדיק ולהיות לפני ה', כן גם בקדושת הממון זוכה לבוא לפני ה', כפי שהמשיך הנועם אלימלך שכאשר יתנהג בממונו בקדושה יבוא לנאמר אחר כך 'ואכלת לפני ה' שעל ידי זה תזכה לעשות מצוות ה' ככל הצדיקים.

תאות הממון מביאה לעצבות

ולבחינת עבודה זרה

ובליקוטי מוהר"ן (מהדו"ק תורה כג) מבאר עוד כי הנופלים בתאוות הממון מסתירים את אור פניו יתברך, ולהיפך זוכה לגלות פני ה', ונביא מלשונות גחלי האש שאמר בקדושתו: ואלו בני אדם הנופלים בתאוות ממון, ואינם מאמינים שהקב"ה יכול לפרנס את האדם בסיבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם אוכלי לחם בעצבון. כמו שכתוב (בראשית ג יז) 'בעצבון תאכלנה', ועצבות הוא מרה שחורה. אלו בני אדם נקשרים בפנים דסטרא אחרא, אלהים